

Lovforslagets Overgang til 2den Behandling

vedtoges uden Afstemning.

Derpaa foretoges:

Tredie Behandling af Forslag til Lov om Nedsættelse af en Kommission til Forberedelse af en Omordning af Statens civile Sundhedsvæsen.

(2den Behandling findes i Tidenden; Sp. 904 ff.).

Der var intet Ændringsforslag stillet.

Sagen i sin Helhed sattes til Forhandling.

Ingen begærede Ordet.

Lovforslaget (se Tillæg C.)

vedtoges enstemmigt med 40 Stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet Konseilspræsidiat.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om de i Grundloven foreskrevne Eders Form.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 435—36).

Sagen sattes til Forhandling.

Goos: Et Forslag om det samme Emne forelaa for Landstinget i Samlingen 1905—06. Det er jo fremsat ved privat Initiativ i det andet Ting og vedtaget af dette og kommer nu op til os. Det hviler paa den Betragtning, at den i Grundloven tilsigtede Trosfrihed ikke er forenelig med den Maade, hvorpaa Edskravet stilles i Grundloven til Rigsdagmænd, kongelige Embedsmænd osv., fordi Eden kræves i en Form, som gør den til en religiøs Ed. Nu erkendes det vel af Forslagsstilleren, at den formentlige Modstrid, der er mellem

Grundlovens Tilstaaelse af Trosfrihed og Edskravet, ikke kan afhjælpes paa den Maade, at man stiller en højtidelig Forsikring i Stedet for Eden. Men man prøver altsaa her paa at komme udenom denne Vanskelighed ved at fastsætte en anden Formular for Edens Aflæggelse. Det hedder her: „Jeg lover og sværger paa Ære og Samvittighed“, og det hævdes altsaa, at der ogsaa ved denne Formel er en Ed aflagt, idet man jo da maa gøre gældende, at der ikke hører mere til Edsbegrebet end dette, at man bruger Ordet sværger og paakalder noget, her „Ære og Samvittighed“, eller noget højere, noget andet, der paakaldes til Bekræftelse af Udsagnet. Denne Opfattelse, at der ikke skulde kræves mere til de i Grundloven forlangte Eder, end hvad der muligvis saaledes kan udledes af Begrebet Ed rent abstrakt og sproglig betragtet, blev modsagt fra meget vægtig Side i Samlingen 1905—06 her i dette Ting. Og til denne Modsigelse af de Forudsætninger, hvorpaa Forslaget hviler, slutter jeg mig ganske. Der kan ikke være Tvivl om, naar man undersøger historisk, hvad man har ment og tænkt ved Ed, den Gang Grundloven blev given, at det var den religiøse Ed, som den ogsaa er bleven bragt til Udførelse lige fra den Tid indtil nu og særlig i et historisk bekendt Tilfælde nede i Folketinget. Ifølge disse historiske Kendsgerninger er det givet, at man ved Grundloven har forudsat en religiøs Ed, en Ed, som altsaa paakalder Gud. Jeg mindes bl. a., at de samtidige statsretlige Forfattere, hvortil hørte I. E. Larsen, meget bestemt i deres statsretlige Skrifter udtalte dette, at Eden er den religiøse Ed, og at den, der ikke kan aflægge den, er udelukket fra de Stillinger, der kræve den. Naar man nu videre kunde sige: Men de Opfattelser, der have været herskende paa Grundlovens Tid, ere ikke en Bestanddel af Grundloven, saa at det maa rette sig efter hver Tids Forestillinger, hvad der skal lægges ind i Eden, vil jeg ikke anerkende Rigtigheden af den Betragtning. I hvert Fald maatte man saa dog holde sig til de nugældende Forestillinger, som præge Lovgivningen i det hele, om hvad man forstaar ved Ed, og det er utvivlsomt ogsaa nu Lovgivningens Forudsætning, at